Nr 19

Kulturutskottets betänkande med anledning av motion om försöksverksamhet i fråga om nya former för personligt ansvarstagande och ideellt engagemang.

Motionen

I motionen 1973:13 av herr Helén m. fl. (fp) har, såvitt motionen hänvisats till kulturutskottet, hemställts

B. att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer att medel ställs till förfogande för en omfattande försöksverksamhet i fråga om nya former för personligt ansvarstagande och ideellt engagemang inom olika sektorer av samhällsgemenskapen inom ramen för de ideella organisationernas och de kristna samfundens verksamhet,

C. att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer att en arbetsgrupp med företrädare för de politiska partierna, de ideella organisationerna och de kristna samfunden tillsätts med uppgift att dra upp riktlinjerna för en sådan försöksverksamhet, följa utvecklingen av försöksverksamheten samt utvärdera dess resultat och föreslå de ytterligare åtgärder som erfarenheterna kan motivera.

Motionens hemställan under A har behandlats av skatteutskottet i dess betänkanden 1974:10, 17 och 38.

I motionen framhålles att det moderna samhället för många människor medför stora psykiska påfrestningar och många anpassningsproblem som inte kan lösas enbart med hjälp av insatser som är resultatet av politiska beslut. Det måste vara statsmakternas uppgift att på olika sätt möjliggöra och underlätta väsentligt vidgade insatser av de krafter i samhället som ser det som en huvuduppgift att främja mänsklig gemenskap och social hemkänsla i samhället. Detta bör ske genom att de svårigheter av främst ekonomisk art som de frivilliga folkrörelserna och de kristna samfunden arbetar under genom statsmakternas försorg undanröjes. Det bör också ske genom att – även på hittills oprövade områden – nya förutsättningar skapas för den samhällstjänst som dessa ideella organisationer ser som sin självklara uppgift.

Enligt motionärernas uppfattning skulle det vara av stort värde att få klarlagda förutsättningarna för och de överblickbara följderna av att i en helt annan utsträckning än som hittills skett möjliggöra att i planeringen av de samlade samhällsinsatserna räkna med de frivilliga folkrörelserna.

I motionen föreslås därför att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att medel ställs till förfogande för en omfattande försöksverksamhet när det gäller nya former för personligt ansvarstagande och ideellt engagemang inom olika sektorer av samhällsarbetet. Det föreslås också att en

arbetsgrupp med företrädare för de politiska partierna, de frivilliga folkrörelserna och de kristna samfunden utses med uppgift att dra upp riktlinjerna för en sådan försöksverksamhet och utvärdera resultatet av denna.

Utskottet

Utskottet får erinra om att utskottet i sitt betänkande KrU 1974:15 framhöll vikten av att organisationerna i det fortsatta reformarbetet gavs goda möjligheter att verka på kulturpolitikens område. Utskottet är alltså ense med motionärerna om betydelsen av att goda betingelser skapas för arbetet inom de ideella folkrörelserna. Utskottet vill emellertid också framhålla att det är utomordentligt betydelsefullt att folkrörelserna själva formar sin verksamhet utifrån sina egna utgångspunkter och utan styrning från statsmakternas sida. Med denna uppfattning om folkrörelsearbetet kan utskottet inte finna det lämpligt att Kungl. Maj:t tillsätter den föreslagna arbetsgruppen och anvisar medel till en försöksverksamhet i fråga om nya former för personligt ansvarstagande och ideellt engagemang inom ramen för de ideella organisationernas och de kristna samfundens verksamhet. Utskottet avstyrker därför yrkandena B och C i motionen 1974:13.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1974:13, yrkandena B och C.

Stockholm den 29 oktober 1974

På kulturutskottets vägnar
LENNART MATTSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Mattsson i Lane-Herrestad (c), Andersson i Lycksele (s), Nilsson i Agnäs (m), fröken Sandell (s), herrar Sundman (c), Leander (s), fru Frænkel (fp), herrar Green (s), Eriksson i Ulfsbyn (c), fru Johansson i Uddevalla (s), herr Norrby (c), fru Ryding (vpk), fröken Eliasson (c), fru Diesen (m) och fru Cederqvist (s).

Reservation

av fru Frænkel (fp) som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

Otvivelaktigt har motionärerna rätt när de konstaterar att många människor i vår tid drabbas av allvarliga psykiska påfrestningar och anpassningsproblem och likaså i sin slutsats att detta är en av flera anledningar till att de krafter i samhället som ser det som en huvuduppgift att främja mänsklig gemenskap och social hemkänsla bör stödjas. Därmed är också sagt att utskottet är ense med motionärerna om betydelsen av att goda betingelser skapas för arbetet inom de ideella organisationerna. Utskottet kan också dela motionärernas uppfattning att det skulle vara av stort värde att få klarhet i förutsättningarna för och de överblickbara följderna av en sådan förändring att man i planeringen av de samlade samhällsinsatserna i en helt annan utsträckning än hittills kan räkna med de frivilliga folkrörelserna. Utskottet anser att det skulle vara värdefullt med den i motionen önskade omfattande försöksverksamheten i fråga om nya former för personligt ansvarstagande och personligt engagemang och att det därför är önskvärt att medel ställs till förfogande för en dylik försöksverksamhet. Riktlinjerna i stort för försöksverksamheten liksom den framtida utvärderingen av försöken bör anförtros den i motionen föreslagna arbetsgruppen. Det bör uttryckligen framhållas att detta inte får innebära att verksamheten inom de olika organisationerna dirigeras av gruppen. Under åberopande av det anförda tillstyrker utskottet yrkandena B och C i motionen 1974:13 och hemställer

att riksdagen bifaller motionen 1974:13, yrkandena B och C.

GOTAB 74 8177 Stockholm 1974